RETTENS DOM (Første Afdeling)

13. december 2001 *

I sag T-48/98,

Compañía española para la fabricación de aceros inoxidables SA (Acerinox), Madrid (Spanien), ved avocats A. Vandencasteele og D. Waelbroeck, og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøger,

mod

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved W. Wils og K. Leivo, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøgt,

angående en påstand om annullation af Kommissionens beslutning 98/247/EKSF af 21. januar 1998 om en procedure i henhold til EKSF-traktatens artikel 65 (sag IV/35.814 — Legeringstillæg) (EFT L 100, s. 55),

* Processprog: engelsk.

har

DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS RET I FØRSTE INSTANS
(Første Afdeling)

sammensat af præsidenten, B. Vesterdorf, og dommerne M. Vilaras og N.J. Forwood,

justitssekretær: fuldmægtig G. Herzig,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter mundtlig forhandling den 11. oktober 2000,

afsagt følgende

Dom

Sagens faktiske omstændigheder

1 Compañía española para la fabricación de aceros inoxidables SA (herefter »Acerinox« eller »sagsøgeren«) er et spansk selskab, der driver virksomhed på området for rustfrit stål, navnlig i sektoren for flade produkter. Acerinox kontrollerer den spanske producent af lange produkter af rustfrit stål, Roldán SA, og en amerikansk producent af flade produkter af rustfrit stål.

2 Rustfrit stål er en form for specialstål, hvis væsentligste egenskab er dets modstandsdygtighed over for korrosion. Denne egenskab skyldes brugen af forskellige legeringselementer (krom, nikkel, molybden) under produktionsprocessen. Rustfrit stål anvendes i form af flade produkter (plader eller coils, varm- eller koldvalsede) eller lange produkter (stænger, valsetråd, profilstål; varmvalsede eller halvfabrikata), idet flade produkter tegner sig for 82% af salget af færdigprodukter af rustfrit stål. Størstedelen af disse produkter henhører under EKSF-traktaten i henhold til nævnte traktats artikel 81.

3 Den 16. marts 1995, efter forlydender i fagpressen og klager fra forbrugere, anmodede Kommissionen i henhold til EKSF-traktatens artikel 47 flere producenter af rustfrit stål om oplysninger angående en fælles prisforhøjelse foretaget af de nævnte producenter i form af et såkaldt »legeringstillæg«.

4 Legeringstillægget er et pristillæg, der beregnes på grundlag af noteringspriserne på legeringselementer og lægges til basisprisen på rustfrit stål. Prisen på de legeringselementer, som producenterne af rustfrit stål bruger (nikkel, krom og molybden), tegner sig for en væsentlig del af de samlede produktionsomkostninger. Priserne på disse materialer svinger overordentligt meget.

5 De formler, der benyttes til beregning af legeringstillægget, har varieret i tidens løb og mellem forskellige producenter. Under kontrolbesøg på stedet, gennemført i henhold til EKSF-traktatens artikel 47, og i visse skrivelser til Kommissionen har producenterne af flade produkter af rustfrit stål hævdet, at de siden 1988 har anvendt den samme formel til beregning af legeringstillæg, bortset fra referenceværdierne (eller udløsningsværdierne). I 1991, hvor priserne på legeringselementer var faldet ned under udløsningsværdierne, beregnede producenterne et 0-tillæg.

6 På grundlag af de indhentede oplysninger og i særdeleshed kopier af rundskrivelser fra de omhandlede producenter, hvori de underrettede deres kunder om ændring af beregningsgrundlagene for legeringstillægget, rettede Kommissionen den 19. december 1995 en klagepunktsmeddelelse til 19 virksomheder. Disse virksomheders svar foranledigede Kommissionen til at iværksætte nye undersøgelser i henhold til EKSF-traktatens artikel 47.

7 I december 1996 og januar 1997, efter at Kommissionen havde gennemført en række kontrolundersøgelser på stedet, tilkendegav advokaterne og repræsentanterne for visse virksomheder, herunder Acerinox, at de ønskede at samarbejde med Kommissionen. Kommissionen fik herefter tilsendt erklæringer fra Acerinox, ALZ NV, Avesta Sheffield AB (herefter »Avesta«), Krupp Thyssen Nirosta GmbH (herefter »KTN«) og Usinor SA (herefter »Usinor« eller »Ugine«) den 17. december 1996 og fra Acciai speciali Terni SpA (herefter »AST«) den 10. januar 1997.

8 Den 24. april 1997 sendte Kommissionen en ny klagepunktsmeddelelse til disse virksomheder, herunder til Thyssen Stahl, som erstattede klagepunktsmeddelelsen af 19. december 1995.

9 Den 21. januar 1998 vedtog Kommissionen beslutning 98/247/EKSF om en procedure i henhold til EKSF-traktatens artikel 65 (sag IV/35.814 — Legeringstillæg) (EFT L 100, s. 55, herefter »beslutningen«).

10 Ifølge beslutningen faldt priserne kraftigt på legeringselementer af rustfrit stål i 1993. Da nikkelpriserne begyndte at stige igen fra september 1993, resulterede det i en betydelig nedgang i producenternes fortjeneste. For at imødegå denne situation blev producenterne af flade produkter af rustfrit stål, med undtagelse af Outokumpu, under et møde i Madrid den 16. december 1993 (herefter »Madridmødet«) enige om på samordnet vis at forhøje deres priser ved at ændre

beregningsparametrene for legeringstillægget. De besluttede derfor, at alle producenterne fra den 1. februar 1994 skulle anvende et legeringstillæg beregnet efter den formel, der senest blev anvendt i 1991, ved for legeringselementer at vedtage de referenceværdier, der var gældende i september 1993, hvor nikkelprisen kom ned på det laveste niveau nogensinde.

11 Ifølge beslutningen beregner producenterne størrelsen af det legeringstillæg, der skal gælde i en given måned (M) i de forskellige EU-valutaer, på følgende måde: Først beregnes gennemsnitspriserne på nikkel, krom og molybden i de to måneder, der gik forud for måneden før beregningen (dvs. M-2 og M-3). De sammenholder derefter det derved fremkomne beløb med et sæt referenceværdier (eller udløsningsværdier), der siden februar 1994 har været: 3 750 ECU pr. ton nikkel, 5 532 ECU pr. ton molybden og 777 ECU pr. ton krom. Er forskellen mellem gennemsnitsprisen og disse referenceværdier efter denne ordning positiv, lægges der et pristillæg til basisprisen for det pågældende stål for måneden M. Er forskellen negativ, beregnes der intet tillæg. Der findes således ikke noget negativt legeringstillæg. En sådan situation opstod i årene 1991-1993, hvor de da gældende priser på legeringselementer var faldet ned under udløsningsværdierne, og producenterne beregnede da et 0-tillæg. Den del af beløbene, der overstiger udløsningsværdierne, ganges med det procentvise indhold af hvert legeringsmateriale i den pågældende stålkvalitet.

12 Ifølge beslutningen har alle producenter anvendt et legeringstillæg beregnet på grundlag af de nye fastsatte referenceværdier i forbindelse med salg i Europa fra den 1. februar 1994, bortset fra Spanien og Portugal. I Spanien blev det nye legeringstillæg først anvendt fra juni 1994, idet Acerinox under Madrid-mødet havde tilkendegivet, at en umiddelbar anvendelse af det nye legeringstillæg i Spanien hverken ville fremme efterspørgslen eller påvirke spansk industri, som befandt sig i en dyb krise, positivt. Acerinox anvendte imidlertid selv det nye legeringstillæg fra den 1. februar 1994 i andre medlemsstater, bl.a. i Danmark. Ifølge beslutningen bidrog denne aftale til, at prisen på rustfrit stål næsten blev fordoblet mellem januar 1994 og marts 1995.

13 Beslutningens konklusion indeholder følgende bestemmelser:

»*Artikel 1*

Virksomhederne [Acerinox], ALZ NV, [AST], [Avesta], Krupp Hoesch Stahl AG ([KTN] fra den 1.1.1995), Thyssen Stahl AG ([KTN] fra den 1.1.1995) og [Ugine] har overtrådt EKSF-traktatens artikel 65, stk. 1, fra december 1993 og for [Avestas] vedkommende indtil november 1996, for alle de andre virksomheders vedkommende indtil datoen for denne beslutning, ved at have ændret og på samordnet vis anvendt de referenceværdier, de lægger til grund ved beregningen af legeringstillægget, hvilket har haft både til formål og til følge at begrænse og fordreje den normale konkurrence på det fælles marked.

Artikel 2

For de i artikel 1 beskrevne overtrædelser pålægges ved denne beslutning følgende bøder:

— [Acerinox]: 3 530 000 ECU

— ALZ NV: 4 540 000 ECU

— [AST]: 4 540 000 ECU

— [Avesta]: 2 810 000 ECU

— [KTN]: 8 100 000 ECU

— [Usinor]: 3 860 000 ECU.

Artikel 3

[...]

Artikel 4

[Acerinox], ALZ NV, [AST], [KTN] og [Usinor] bringer omgående de i artikel 1 omhandlede overtrædelser til ophør og underretter senest tre måneder efter meddelelsen af denne beslutning Kommissionen om de foranstaltninger, de har truffet med henblik herpå.

De i artikel 1 nævnte virksomheder afstår i fremtiden fra enhver handling eller adfærd, der er omhandlet i artikel 1, samt fra enhver foranstaltning med tilsvarende virkning.«

14 Ved telefax af 21. januar 1998 underrettede Kommissionen sagsøgeren om beslutningens konklusion. Ved beslutning af 2. februar 1998 erstattede Kommissionen det bankkontonummer, som var anført i artikel 3, stk. 1, i beslutningens konklusion, som blev meddelt den 21. januar 1998, og hvortil de pålagte bøder skulle overføres, med andre numre. Den 5. februar 1998 blev den således ændrede beslutning formelt meddelt adressaterne.

Retsforhandlinger

15 Ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 13. marts 1998 har Acerinox anlagt nærværende søgsmål. Krupp Thyssen Stainless GmbH, tidligere KTN, og AST har også anlagt sag med påstand om annullation af beslutningen (henholdsvis sag T-45/98 og sag T-47/98).

16 På grundlag af den refererende dommers rapport har Retten (Første Afdeling) besluttet at indlede den mundtlige forhandling. I forbindelse med foranstaltninger med henblik på sagens tilrettelæggelse har Retten anmodet Kommissionen om at besvare visse skriftlige spørgsmål.

17 Parterne har afgivet mundtlige indlæg og besvaret spørgsmål fra Retten under retsmødet den 11. oktober 2000.

Parternes påstande

18 Sagsøgeren har nedlagt følgende påstande:

— Beslutningen annulleres.

— Subsidiært nedsættes bøden væsentligt.

— Kommissionen tilpligtes at betale sagens omkostninger.

19 Kommissionen har nedlagt følgende påstande:

— Frifindelse.

— Sagsøgeren tilpligtes at betale sagens omkostninger.

Påstandene om annullation af beslutningen

20 Sagsøgeren har påberåbt sig to anbringender til støtte for påstandene om annullation af beslutningen, nemlig for det første, at selskabet ikke har deltaget i overtrædelsen, og for det andet, at overtrædelsen kun var sporadisk.

1. *Det første anbringende om, at sagsøgeren ikke har deltaget i overtrædelsen*

Parternes argumenter

21 Sagsøgeren har for det første anført, at der ikke ved Madrid-mødet blev indgået nogen aftale om at anvende legeringstillægget på det spanske marked. Det

fremgår nemlig af betragtning 27, 44 og 54 til beslutningen, at Acerinox på dette møde tilkendegav over for sine konkurrenter, at selskabet ikke ville anvende legeringstillægget på det spanske marked under hensyn til dettes kritiske situation.

22 Desuden har Kommissionen ikke godtgjort og end mindre gjort gældende, at der faktisk var en aftale eller en samordnet praksis om anvendelse af legeringstillægget på det spanske marked.

23 Argumentet om, at sagsøgeren med sin erklæring på Madrid-mødet ikke på nogen måde rejste tvivl om, at der var indgået en aftale eller en samordnet praksis, men kun tilsigtede at udsætte indførslen af legeringstillægget på det spanske marked, er ikke blot grundløst, men bør også afvises, da det ikke tidligere er gjort gældende for Retten (Rettens dom af 25.6.1998, forenede sager T-371/94 og T-394/94, British Airways m.fl. og British Midland Airways mod Kommissionen, Sml. II, s. 2405).

24 Avestas erklæring i telefax af 14. januar 1994, hvorefter »Acerinox har erklæret, at tillæggene skal anvendes fra den 1. april 1994« (betragtning 33 til beslutningen), bekræfter under alle omstændigheder kun, at der ikke forelå en aftale eller en samordnet praksis om senere anvendelse af legeringstillægget i Spanien. I betragtning 82 til beslutningen fastslås det, at sagsøgeren genindførte legeringstillægget på det spanske marked i juni 1994, men beslutningen indeholder ikke andre plausible forklaringer på denne adfærd end gennemførelsen af den aftale, der blev indgået på Madrid-mødet.

25 Hvad for det andet angår anvendelsen af legeringstillægget i andre europæiske lande har sagsøgeren anført, at for så vidt som virksomhederne underrettede Kommissionen om de legeringstillæg, de påregnede at anvende fra den 1. februar 1994, har sagsøgeren selv kunnet tage hensyn til disse beløb med henblik på at

vedtage en parallel adfærd. Ifølge retspraksis er det nemlig tilladt, at erhvervsdrivende foretager de nødvendige tilpasninger til deres konkurrenters konstaterede eller antagelige adfærd (Domstolens dom af 16.12.1975, forenede sager 40/73-50/73, 54/73-56/73, 111/73, 113/73 og 114/73, Suiker Unie m.fl. mod Kommissionen, Sml. s. 1663, præmis 173 og 174, og af 31.3.1993, forenede sager C-89/85, C-104/85, C-114/85, C-116/85, C-117/85 og C-125/85-C-129/85, Ahlström Osakeyhtiö m.fl. mod Kommissionen, Sml. I, s. 1307, præmis 71). I det foreliggende tilfælde skyldes en sådan adfærd, at det europæiske marked for flade produkter af rustfrit stål har en oligopolistisk struktur, og bestemmelserne om gennemsigtighed i EKSF-traktatens artikel 60. Sagsøgeren har bl.a. hævdet, at selskabet vedtog en parallel adfærd i overensstemmelse med konkurrenternes offentlige bud, afgivet på grundlag af EKSF-traktatens bestemmelser, der i øvrigt i vidt omfang blev gengivet i fagpressen fra januar 1994. Såfremt Acerinox har anvendt legeringstillægget i Danmark fra februar 1994, skyldtes dette, at forhandlingerne med den danske kunde fandt sted i denne periode.

26 Sagsøgeren har endelig anført, at såfremt det er Kommissionens opfattelse, at Outokumpu ikke skal retsforfølges på grundlag af aftalen, fordi det ikke deltog i Madrid-mødet, på trods af, at selskabet ved Ugines telefax af 20. december 1993 og 11. januar 1994 (betragtning 28 og 32 til beslutningen) blev fuldt ud informeret om resultatet af mødet og handlede derefter på markedet, burde Kommissionen så meget desto mere komme til samme resultat for så vidt angår sagsøgeren, der, selv om selskabet deltog i nævnte møde, tilkendegav, at selskabet ikke ville følge den omhandlede holdning, ligesom sagsøgeren handlede i overensstemmelse hermed på markedet.

27 Kommissionen har heroverfor anført, at selv om sagsøgeren ikke straks har anvendt legeringstillægget på sit hjemmemarked, har selskabet alligevel anvendt det på andre markeder, navnlig i Danmark, fra den 1. februar 1994 (jf. betragtning 37 og 82 til beslutningen). Sagsøgerens deltagelse i aftalen fremgår tillige af Avestas telefax af 14. januar 1994. Ifølge Kommissionens opfattelse indebærer disse omstændigheder, at der under Madrid-mødet blev indgået en aftale, eller i det mindste en samordnet praksis, som sagsøgeren deltog i på samme måde som de øvrige adressater for beslutningen, dog således at aftalen ikke vedrørte det spanske marked i samme omfang.

28 Sagsøgerens argument om, at anvendelsen af legeringstillægget på det spanske marked i juni 1994 var udtryk for en selvstændig reaktion mod konkurrenternes beslutning, er ifølge Kommissionen ikke overbevisende. For det første skal sagsøgerens tilkendegivelse i maj 1994 om at anvende et nyt legeringstillæg i Spanien fra juni 1994 ikke betragtes isoleret, eftersom denne tilkendegivelse blev fremsat samtidig med Madrid-mødet og anvendelsen af legeringstillægget i andre medlemsstater fra den 1. februar 1994, samt med Avestas tilkendegivelse om, at selskabet ville anvende legeringstillægget fra den 1. april 1994. For det andet var der efter sagsøgerens erklæring på Madrid-mødet ingen af de andre producenter, der anvendte det nye legeringstillæg i Spanien, hvilket skete i overensstemmelse med den vedtagne holdning, hvorefter producenterne på det nationale marked skulle følge den nationale producent eller førende leverandør. Sagsøgerens anvendelse af legeringstillægget på det spanske marked i juni 1994 var derfor ikke udtryk for dennes parallelle adfærd, men for, at tiden var inde til også på dette marked at anvende den aftalte prisforhøjelse, nu hvor omstændighederne tillod det.

Rettens bemærkninger

29 Det bemærkes, at Kommissionen i tilfælde af tvist om, hvorvidt der foreligger en overtrædelse af konkurrencereglerne, skal føre bevis for de fastslåede overtrædelser og for, at de omstændigheder, som udgør overtrædelsen, faktisk foreligger (Domstolens dom af 17.12.1998, sag C-185/95 P, Baustahlgewebe mod Kommissionen, Sml. I, s. 8417, præmis 58).

30 Når det imidlertid er bevist, at en virksomhed har deltaget i møderne mellem virksomheder af en åbenbart konkurrencestridig karakter, påhviler det denne virksomhed at fremføre indicier af en sådan beskaffenhed, at den kan påvise, at dens deltagelse i de nævnte møder ikke var sket for at begrænse konkurrencen og herved påvise, at det over for konkurrenterne har oplyst, at det deltog i møderne

med et andet formål end deres (Domstolens domme af 8.7.1999, sag C-199/92 P, Hüls mod Kommissionen, Sml. I, s. 4287, præmis 155, og sag C-235/92 P, Montecatini mod Kommissionen, Sml. I, s. 4539, præmis 181). Såfremt bevis for en sådan afstandtagen ikke foreligger, kan den omstændighed, at en virksomhed ikke bøjer sig for udfaldet af disse møder, ikke fritage virksomheden for det fulde ansvar som følge af dens deltagelse i kartellet (Rettens dom af 14.5.1998, sag T-347/94, Mayr-Melnhof mod Kommissionen, Sml. II, s. 1751, præmis 135, og af 15.3.2000, forenede sager T-25/95, T-26/95, T-30/95, T-31/95, T-32/95, T-34/95 — T-39/95, T-42/95 — T-46/95, T-48/95, T-50/95 — T-65/95, T-68/95 — T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 og T-104/95, Cimentieres CBR m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 491, præmis 1389, herefter »Cement-dommen«).

31 I den foreliggende sag er det ubestridt, at sagsøgeren har deltaget i Madrid-mødet den 16. december 1993, hvor visse producenter af flade produkter af rustfrit stål, som det fremgår af beslutningen og af erklæringer fra flere af mødedeltagerne, indgik en aftale om fra samme tidspunkt at anvende de samme, lave referenceværdier ved beregning af legeringstillægget og dermed at fastsætte et endeligt priselement for de pågældende produkter i strid med EKSF-traktatens artikel 65, stk. 1.

32 Det skal imidlertid undersøges, om sagsøgeren har ført bevis for, at Acerinox tog afstand fra aftalen, således at selskabet ikke kan kritiseres for at have tilsidesat EKSF-traktatens artikel 65, stk. 1.

33 Det bemærkes for det første, at Kommissionen, for så vidt angår sagsøgerens argumenter med henblik på at bevise, at formålet med den samordnede praksis mellem producenterne ikke var, at legeringstillægget, sådan som det blev beregnet på Madrid-mødet, skulle anvendes på det spanske marked, ikke har bestridt, at Acerinox ved mødet gav udtryk for, at selskabet ikke ville anvende legeringstillægget i Spanien på grund af den økonomiske situation i landet.

34 Betragtning 27 til beslutningen gengiver ordlyden af sagsøgerens erklæring af 17. december 1996 som svar på Kommissionens spørgsmål uden at rejse tvivl om ordlyden. Af erklæringen fremgår, at »Acerinox har tilkendegivet, at selskabet ikke ville anvende tillægget i Spanien, da det hverken ville fremme efterspørgslen eller have en positiv virkning for spansk industri, som befandt sig i en dyb krise«.

35 Da det således er ubestridt, at sagsøgeren ved Madrid-mødet tog afstand fra aftalen om legeringstillæg for så vidt angår det spanske marked, bevirker sagsøgerens blotte deltagelse i mødet ikke, at sagsøgeren skal betragtes som part i en aftale, der i strid med EKSF-traktatens artikel 65, stk. 1, har til formål at fastsætte referenceværdier for legeringstillæg på det pågældende marked.

36 Da formålet med en sådan aftale ikke var i Acerinox' interesse på det tidspunkt, for så vidt som den vedrørte det spanske marked, kan selskabet kun anses for at have tilsluttet sig en aftale vedrørende Spanien, såfremt det er bevist, at selskabet påtog sig at anvende legeringstillægget på sit hjemmemarked (jf. Cement-dommen, præmis 3444).

37 Det fremgår af sagen, hvilket også er anført i betragtning 33 til beslutningen, at Avesta i en telefax af 14. januar 1994 har informeret sine datterselskaber, herunder datterselskabet i Spanien, om holdningen hos visse af Avestas konkurrenter vedrørende tidspunktet for anvendelsen af legeringstillægget på deres hjemmemarkeder. Hvad særligt angår Acerinox fremgår det, at

»Acerinox har tilkendegivet, at legeringstillægget skal anvendes fra den 1. april 1994 (ja, april!!)« [»Acerinox have announced that surcharges will be applied from 1st April 1994 (yes April!!!)«].

38 Acerinox har ikke i denne henseende bestridt rigtigheden af de udtalelser, der tilskrives selskabet, men kun gjort gældende, at en sådan erklæring i endnu højere grad er bevis på, at der ikke på Madrid-mødet var indgået en aftale eller en samordnet praksis om en senere anvendelse af legeringstillægget i Spanien. Ikke desto mindre er en sådan erklæring et bevis på, at Acerinox den 14. januar 1994 i hvert fald havde tilkendegivet, at selskabet ville anvende legeringstillægget i Spanien i henhold til de fremgangsmåder, som de pågældende virksomheder havde aftalt på Madrid-mødet, og dermed havde Acerinox tilsluttet sig aftalen.

39 Denne konklusion anfægtes ikke af argumentet om, at sagsøgeren derefter først anvendte legeringstillægget på det spanske marked den 1. juni 1994 og ikke den 1. april 1994. Selv om det antages, at en forsinkelse på to måneder er bevis for, at sagsøgerens adfærd på det spanske marked ikke var i overensstemmelse med den aftalte adfærd, påvirker det ikke sagsøgerens ansvar i henhold til EKSF-traktatens artikel 65, stk. 1, henset til, at selskabet tilsluttede sig aftalen senest den 14. januar 1994 (Mayr-Melnhof-dommen, præmis 135, og Cement-dommen, præmis 1389).

40 Hvad for det andet angår Acerinox' argumenter om, at det ikke er bevist, at selskabet deltog i aftalen om legeringstillægget, for så vidt aftalen vedrørte de øvrige lande i Fællesskabet, bygger de på en urigtig opfattelse af beviskravene i EKSF-traktatens artikel 65, stk. 1.

41 Det skal nemlig fastslås, at Acerinox ikke har godtgjort, at det ved Madrid-mødet tog afstand fra de øvrige deltagere i mødet ved at tilkendegive, at selskabet ikke ville anvende legeringstillægget i de øvrige lande i Fællesskabet, bortset fra Spanien. Det fremgår derimod af sagen, at Acerinox i sin erklæring af

17. december 1996 som svar på Kommissionens spørgsmål ikke hævdede, at det ved Madrid-mødet havde indtaget samme holdning som til spørgsmålet om anvendelsen af legeringstillægget i Spanien, men medgav, at »de fleste af deltagerne var positivt indstillede i forhold til at anvende legeringstillægget snarest muligt« (punkt 2.4 i erklæringen og betragtning 26 til beslutningen).

42 Det fremgår desuden af samme erklæring, at sagsøgeren anvendte legeringstillægget på sine produkter i Danmark fra februar 1994, i Tyskland, Norge og Sverige fra marts 1994 og i Irland, Portugal, Det Forenede Kongerige og Italien fra april 1994 og endelig i Frankrig og Belgien fra maj 1994.

43 Sagsøgeren kan derfor ikke med føje gøre gældende, at selskabets tilpasning af sit legeringstillæg til de tillæg, som de øvrige producenter på markedet anvendte, blot var resultatet af en parallel adfærd, som skyldes, at markedet for flade produkter af rustfrit stål har en oligopolistisk struktur, sammenholdt med bestemmelserne om gennemsigtighed, indført ved EKSF-traktatens artikel 60. Selv om det følger af retspraksis, at en parallel adfærd ikke kan betragtes som bevis for en samordning, medmindre samordningen er den eneste sandsynlige forklaring på en sådan adfærd (jf. dommen i sagen Ahlström Osakeyhtiö m.fl. mod Kommissionen, præmis 71), har Kommissionen ikke desto mindre i det foreliggende tilfælde bevist, at der mellem de pågældende virksomheder var indgået en tidligere samordnet praksis, hvis formål var at anvende de samme, lave referenceværdier ved beregning af legeringstillægget.

44 Argumentet om, at der ikke er indledt retsforfølgning mod Outokumpu, er irrelevant for vurderingen af denne overtrædelse. Selv om det antages, at Outokumpus situation kunne sammenlignes med sagsøgerens, kan det forhold, at denne virksomhed ikke af Kommissionen er fundet skyldig i nogen overtrædelse,

under ingen omstændigheder berettige til at tilsidesætte konstateringen af den overtrædelse, der er lagt sagsøgeren til last, forudsat at overtrædelsen er behørigt bevist (jf. dommen i sagen Ahlström Osakeyhtiö m.fl. mod Kommissionen, præmis 146).

45 Det følger af det ovenfor anførte, at sagsøgeren skal anses for at have deltaget i aftalen fra den 16. december 1993, som er datoen for Madrid-mødet, for så vidt aftalen havde til formål, at legeringstillægget, beregnet på grundlag af de referenceværdier, der blev aftalt af virksomhederne på Madrid-mødet, skulle anvendes i Fællesskabets medlemsstater, bortset fra Spanien, og, for så vidt som aftalen havde til formål, at dette legeringstillæg skulle anvendes i Spanien, fra det tidspunkt, hvor sagsøgeren tiltrådte aftalen, senest den 14. januar 1994. Varigheden af sagsøgerens deltagelse i aftalen gennemgås i forbindelse med det andet anbringende.

46 Da sagsøgerens deltagelse i aftalens således er endeligt bevist, er anbringendet ubegrundet og bør forkastes.

2. *Det andet anbringende om overtrædelsens sporadiske karakter*

Parternes argumenter

47 Sagsøgeren har hævdet, at selv om selskabet skulle have deltaget i en overtrædelse, har dette kun været sporadisk.

48 Acerinox har i denne forbindelse anført, at Kommissionen ikke har ført bevis for, at overtrædelsen ikke blot bestod i at anvende legeringstillægget fra den 1. februar 1994, men også i at opretholde tillægget efter denne dato på ubestemt tid. Da der ikke har været nogen kontakt mellem virksomhederne, er den omstændighed, at de pågældende virksomheder udviste en parallel adfærd, ikke et tilstrækkeligt bevis for, at den samordnede praksis fortsatte efter den 1. februar 1994 (Domstolens dom af 15.7.1970, sag 41/69, ACF Chemiefarma mod Kommissionen, Sml. s. 107, org.ref.: Rec. s. 661, præmis 153). Såfremt der ikke foreligger beviser, som direkte kan godtgøre en overtrædelses varighed, burde Kommissionen i det mindste fremføre beviser, som vedrører faktiske omstændigheder, der ligger tilstrækkeligt tæt på hinanden til, at det med rimelighed kan fastslås, at overtrædelsen har varet uafbrudt mellem to præcise datoer (Rettens dom af 7.7.1994, sag T-43/92, Dunlop Slazenger mod Kommissionen, Sml. s. 441, præmis 79). I modsat fald ville den »uskyldsformodning, som taler til fordel for sagsøgeren«, indebære, at overtrædelsen skulle betragtes, som om den var bragt til ophør (Rettens dom af 29.6.1995, sag T-30/91, Solvay mod Kommissionen, Sml. II, s. 1775, præmis 73, 74c og 75, og sag T-36/91, ICI mod Kommissionen, Sml. II, s. 1847, præmis 83, 84 og 85).

49 Efter sagsøgerens opfattelse kan aftalen højst anses for at have varet indtil juli 1994, hvor nikkelpriserne nåede deres oprindelige niveau. Kommissionen havde derimod ikke grundlag for at anse den blotte vedtagelse af en formel, der var forskellig fra den, der traditionelt blev anvendt inden for industrien, for at være tilstrækkeligt til at bringe overtrædelsen til ophør (jf. betragtning 70 til beslutningen).

50 Sagsøgeren har endelig gjort gældende, at Rettens dom af 14. maj 1998 i sagen SCA Holding mod Kommissionen (sag T-327/94, Sml. II, s. 1373, præmis 95), som Kommissionen har henvist til, ikke er relevant i den foreliggende sag, når det antages, at aftalens virkninger bestod indtil vedtagelsen af beslutningen, uden at aftalen formelt er ophørt.

51 Kommissionen har hævdet, at sagsøgerens argumentation vedrørende overtrædelsens varighed bygger på en urigtig vurdering af overtrædelsens karakter og de foreliggende beviser.

52 Hvad angår beviser har Kommissionen ikke forsøgt at bevise overtrædelsen alene på grundlag af en parallel adfærd. Kommissionen rådede derimod over direkte beviser for, at der var indgået en aftale på Madrid-mødet, og for, at aftalen blev gennemført i de fleste af medlemsstaterne fra februar 1994 og fra juni 1994 i Spanien. På tidspunktet for vedtagelsen af beslutningen var det kun Avesta, der havde bragt anvendelsen af det således aftalte og anvendte legeringstillæg til ophør.

53 For så vidt angår overtrædelsens karakter har Kommissionen understreget, at den omtvistede aftale, hvis formål var at indføre et legeringstillæg med faste referenceværdier, skulle finde anvendelse i en ikke fastsat periode eller i hvert fald, »indtil nye anvisninger foreligger«, i modsætning til en traditionel prisaftale, der skal ændres regelmæssigt med henblik på tilpasning til markedet.

54 Kommissionen har ud fra dette konkluderet, at såfremt overtrædelsen, som i dette tilfælde, er en aftale eller en samordnet praksis, der er indgået på et bestemt tidspunkt, men som skal finde anvendelse i en bestemt periode, skal hele den periode, hvori aftalen anvendes, betragtes som omfattet af overtrædelsens varighed. En modsat opfattelse vil indebære, at størstedelen af overtrædelserne af EKSF-traktatens artikel 65 og EF-traktatens artikel 85 kun varer en dag, dvs. den dag, hvor aftalen eller den samordnede praksis blev indgået eller vedtaget. Under alle omstændigheder er det ifølge retspraksis tilstrækkeligt for at anvende EF-traktatens artikel 85, at aftaler, selv om de ikke længere er i kraft, stadig har virkninger også efter det tidspunkt, hvor de formelt er ophørt med at have gyldighed (dommen i sagen SCA Holding mod Kommissionen, præmis 95).

Rettens bemærkninger

55 Som det fremgår af retspraksis, påhviler det Kommissionen at bevise ikke alene, at der foreligger en konkurrencebegrænsende aftale, men også dennes varighed (jf. dommen i sagen Dunlop Slazenger mod Kommissionen, præmis 79, og Cement-dommen, præmis 2802).

56 Det skal derfor undersøges, om Kommissionen, når den i betragtning 50 til beslutningen har fastslået, at den samordnede praksis fortsatte indtil vedtagelsen af beslutningen, har løftet sin bevisbyrde og begrundet beslutningen tilstrækkeligt.

57 Det fremgår af beslutningen, navnlig betragtning 44 til denne, at aftalen efter Kommissionens opfattelse tog sin begyndelse på Madrid-mødet den 16. december 1993, idet de deltagende virksomheder på denne dato besluttede at anvende et legeringstillæg fra den 1. februar 1994 ved for legeringselementerne i den formel, der senest blev anvendt i 1991, at vedtage de priser, de opnåede i september 1993, som referenceværdier.

58 Det konstateredes efterfølgende, at virksomhederne fra denne dato faktisk anvendte det således beregnede legeringstillæg på deres salg i Europa. Navnlig for så vidt angår sagsøgeren anførtes det, at selskabet anvendte det omhandlede legeringstillæg i overensstemmelse med, hvad man havde besluttet på Madrid-mødet, fra den 1. februar 1994 på salg i de øvrige medlemsstater, herunder i Danmark (betragtning 54 og 82 til beslutningen).

59 Hvad angår tidspunktet for overtrædelsens ophør har Kommissionen i betragtning 50 til beslutningen støttet sig på, at det kun var Avesta, der i november 1996 meddelte, at virksomheden havde bragt aftalen til ophør ved at benytte en anden beregningsmetode for legeringstillæg.

60 Det bemærkes, at sagsøgeren ikke har bestridt, at referenceværdierne for legeringstillægget, som blev aftalt på Madrid-mødet, ikke blev ændret før vedtagelsen af beslutningen. Eftersom sagsøgeren og de øvrige virksomheder fortsatte med at anvende de under nævnte møde aftalte referenceværdier, kan den omstændighed, at der ikke blev truffet en udtrykkelig beslutning for så vidt angår aftalens varighed, ikke godtgøre, at aftalen var tilfældig og tidsbegrænset.

61 Sagsøgerens argument om, at anvendelsen af et legeringstillæg skyldes prisernes gennemsigtighed og de pågældende virksomheders parallelle adfærd, er ubegrundet og bør forkastes. Den overtrædelse, som sagsøgeren kritiseres for, er nemlig ikke selve anvendelsen af et legeringstillæg som sådan, men fastsættelsen af tillæggets størrelse på grundlag af en beregningsformel, der indeholder de samme referenceværdier som konkurrenternes, og som er fastsat i fællesskab med de øvrige producenter inden for rammerne af en aftale, indgået med sidstnævnte. Sagsøgerens opretholdelse af disse referenceværdier i den beregningsformel, som selskabet anvendte, kan kun forklares ved, at der foreligger en samordning.

62 Sagsøgerens argument om, at aftalen højst havde varet indtil juli 1994, hvor nikkelpriserne nåede deres oprindelige niveau, er heller ikke relevant og bør forkastes. Så længe referenceværdierne for legeringselementerne, der udgjorde selve kernen i overtrædelsen, forblev uændrede, er den omstændighed, at nikkelprisen på en bestemt dato nåede sit oprindelige niveau, på ingen måde ensbetydende med, at overtrædelsens konkurrencebegrænsende virkninger ophørte, men kun at legeringstillægget netop skulle beregnes under hensyn til en sådan udvikling.

63 Endelig bemærkes, at det for at anvende EF-traktatens artikel 85, og for analogt at anvende EKSF-traktatens artikel 65, er tilstrækkeligt, at aftaler, selv om de ikke længere er i kraft, stadig har virkninger også efter det tidspunkt, hvor de formelt er ophørt med at have gyldighed (Domstolens dom af 15.6.1976, sag 51/75, EMI Records, Sml. s. 811, præmis 30, af 3.7.1985, sag 243/83, Binon, Sml. s. 2015, præmis 17, Rettens dom af 24.10.1991, sag T-2/89, Petrofina mod Kommissionen, Sml. II, s. 1087, præmis 212, og dommen i sagen SCA Holding mod Kommissionen, præmis 95). Dette gælder så meget desto mere, når virkningerne af samordningen — som i det foreliggende tilfælde — bestod indtil vedtagelsen af beslutningen, uden at samordningen formelt er ophørt.

64 Det følger heraf, at for så vidt som sagsøgeren ikke havde opgivet at anvende de referenceværdier, som blev aftalt på Madrid-mødet, inden vedtagelsen af beslutningen, har Kommissionen med rette kunnet antage, at overtrædelsen bestod lige indtil denne dato.

65 At tidspunktet for overtrædelsens begyndelse i sagsøgerens tilfælde først kan fastsættes til den 14. januar 1994, og ikke til den 16. december 1993, for så vidt aftalen vedrørte anvendelsen af legeringstillægget i Spanien (jf. ovenfor, præmis 45), har under disse omstændigheder ingen indflydelse på beslutningens lovlighed. Da beslutningen blev vedtaget den 21. januar 1998, havde Kommissionen under alle omstændigheder med henblik på beregningen af bødens størrelse vurderet, at den overtrædelse, som sagsøgeren havde gjort sig skyldig i, varede i fire år. Derfor forhøjede Kommissionen i betragtning 78 til beslutningen under henvisning til dens retningslinjer for beregningen af bøder i henhold til artikel 15, stk. 2, i forordning nr. 17 og artikel 65, stk. 5, i EKSF-traktaten (EFT 1998 C 9, s. 3) (herefter »retningslinjer«) bøden med 10% pr. år af det beløb, der blev fastsat for overtrædelsens grovhed, dvs. en forhøjelse på 40%. Desuden bemærkes, at for så vidt som den aftale, som sagsøgeren har deltaget i, også omfattede Fællesskabets øvrige medlemsstater, kunne Kommissionen med god grund anse overtrædelsen for at have taget sin begyndelse den 16. december 1993, hvor Madrid-mødet blev afholdt.

66 Det følger heraf, at anbringendet vedrørende overtrædelsens sporadiske karakter, bør forkastes.

Påstandene om nedsættelse af bøden

A — *Anbringenderne vedrørende urigtig beregning af bøden*

1. *Overtrædelsens grovhed*

Parternes argumenter

67 Sagsøgeren har for det første hævdet, at de bøder, som Kommissionen har pålagt, ikke er afpasset efter parternes betydning.

68 Sagsøgeren har anført, at Kommissionen, i modsætning til sin tidligere praksis på området, hvorefter den med henblik på at afspejle overtrædelsens grovhed beregnede bøden på grundlag af en procentdel af selskabets samlede omsætning, i det foreliggende tilfælde har besluttet at anvende et fælles udgangspunkt for beregningen af bøden for alle berørte parter. Bøderne fastsættes til 4 mio. ECU, eftersom de berørte selskaber alle blev betragtet som store, selv om der var betydelige forskelle på deres størrelse.

69 Sagsøgeren har i denne forbindelse fremlagt følgende tabel med henblik på at sammenligne omsætningen for de berørte selskaber i 1996:

	1996		
	Omregningskurs		ECU
AVESTA	8,7222 SKR	17,740	2,03389
ALZ	40,795 BFR	28,900	0,70842
USINOR	6,635 FF	71,100	10,7159
KRUPP	1,983 DM	27,679	13,95814
THYSSEN STAHL AG	1,983 DM	38,673	19,50227
ACERINOX	167,432 PTA	180,892	1,08039

I modsætning til Kommissionen er sagsøgeren af den opfattelse, at det er selskabernes og ikke virksomhedernes omsætning, der er relevant for bødefastsættelsen, eftersom det er selskaberne, der er adressater for beslutningen, ligesom de udgør den økonomiske enhed, der skal betale bøden.

70 Sagsøgeren har endvidere fremlagt en tabel med følgende oplysninger om parternes markedsandele på det omhandlede marked:

	1995	Januar-september 1996
KTN	24,15%	24,04%
AST	15,32%	15,10%
ALZ	9,51%	9,87%
ACERINOX	11,62%	11,11%
OUTOKUMPU	8,49%	8,38%
UGINE	17,39%	18,20%
AVESTA/BRITISH STEEL	13,49%	13,27%

71 Det følger heraf, at Kommissionen ved at fastsætte et fælles udgangspunkt for alle de deltagende selskaber reelt har fastsat en sanktion, der var meget hårdere for de

selskaber, der havde en lavere omsætning og en mindre markedsandel end de øvrige. Af tabellen fremgår det nemlig, at markedsandelen for Ugine, AST og Avesta oversteg sagsøgerens markedsandel med henholdsvis 63,8%, 35,9% og 19,4%.

72 Sagsøgeren har anført, at Kommissionen burde tage udgangspunkt i hver af de i beslutningen omhandlede selskabers omsætning og markedsandel, hvorved den kunne undgå at pålægge bøder, der var urimelige i forhold til »virksomhedens« indflydelse, samt tage passende hensyn til de »pågældende virksomheders« størrelse og dens økonomiske betydning og dermed, i hvilken grad de kunne påvirke markedet (Domstolens dom af 7.6.1983, forenede sager 100/80-103/80, Musique Diffusion française m.fl. mod Kommissionen, Sml. s. 1825, præmis 119 og 120).

73 Kommissionen har indledningsvis anført, at beslutningen er et af de første eksempler på anvendelsen af retningslinjerne.

74 Kommissionen har forklaret, at i henhold til retningslinjerne fastsættes bøderne ikke længere som en procentdel af de berørte virksomheders omsætning, men som et fast beløb, der beregnes på grundlag af overtrædelsens grovhed. Bøderne, der pålægges de virksomheder, som i fællesskab har gjort sig skyldige i en enkelt overtrædelse, fastsættes under hensyn til den rolle, som virksomhederne hver især har spillet (»lederrollen« eller »medløberrollen«), og til, i hvilken grad virksomhederne har samarbejdet med Kommissionen under den administrative procedure. Den nye metode tager i øvrigt hensyn til væsentlige forskelle i virksomhedernes størrelse.

75 Kommissionen har tilføjet, at det andet element, som tages mere systematisk i betragtning ved den nye metode for beregning af bøder, er overtrædelsens varighed. Endelig tager Kommissionen fortsat alle relevante skærpende eller formildende omstændigheder i betragtning, således som det fremgår af retnings-

linjerne, ligesom den fortsat anvender en mild politik i overensstemmelse med dens meddelelse om bødefritagelse eller bødenedsættelse i kartelsager (EFT 1996 C 207, s. 4, herefter »samarbejdsmeddelelsen«).

76 I det foreliggende tilfælde er sagsøgerens argument om, at Kommissionen i beslutningen har undladt at tage hensyn til størrelsesforskelle mellem de berørte virksomheder, ikke begrundet, idet Kommissionen betragtede alle de berørte virksomheder som store virksomheder (betragtning 77 til beslutningen). Kommissionen har understreget, at den første tabel, som sagsøgeren har fremlagt, henviser til selskaber og ikke til virksomheder. Det er dog kun begrebet »virksomhed«, der er relevant i forbindelse med konkurrencereglerne. Følgelig er kun sagsøgerens anden tabel, hvoraf det fremgår, at de berørte virksomheder har sammenlignelige markedsandele, relevant i den foreliggende sag.

Rettens bemærkninger

77 Indledningsvis bemærkes, at Kommissionen i beslutningen har fastsat bøden for de berørte virksomheder, herunder for sagsøgeren, i henhold til metoden i retningslinjerne.

78 Ifølge denne metode tager Kommissionen udgangspunkt i et beløb, der er fastsat på grundlag af overtrædelsens grovhed. Ved vurderingen af overtrædelsens grovhed skal der tages hensyn til overtrædelsens art, overtrædelsens konkrete indvirkning på markedet — når den kan måles — og det berørte markeds udstrækning (punkt 1 A, stk. 1). I den forbindelse klassificeres overtrædelserne i tre kategorier, dvs. »lidet alvorlige overtrædelser«, for hvilke den påregnelige beløbsramme for bøden varierer fra 1 000 til 1 mio. ECU, »alvorlige over-

trædelser«, for hvilke den påregnelige beløbsramme for bøden varierer fra 1 mio. til 20 mio. ECU, og »meget alvorlige overtrædelser«, for hvilke den påregnelige beløbsramme for bøden ligger på 20 mio. ECU og derover (punkt 1 A, første og tredje led). Inden for hver af disse kategorier, og navnlig inden for de to sidste, gør bødeskalaen det muligt at variere behandlingen af virksomhederne alt efter overtrædelsens art (punkt 1 A, tredje afsnit). Det er desuden nødvendigt at tage hensyn til de overtrædende virksomheders faktiske økonomiske muligheder for at påføre andre økonomiske beslutningstagere, herunder forbrugerne, alvorlig skade og at fastsætte bødens størrelse på et niveau, der har en tilstrækkelig afskrækkende virkning (punkt 1 A, fjerde afsnit).

79 Endvidere kan der tages hensyn til den omstændighed, at store virksomheder for det meste råder over en tilstrækkelig infrastruktur, der kan give dem et juridisk og økonomisk kendskab, som sætter dem i stand til bedre at vurdere, hvorvidt deres adfærd er ulovlig, samt de konkurrenceretlige konsekvenser af adfærden (punkt 1 A, femte afsnit).

80 Inden for hver af ovennævnte tre kategorier kan det i visse tilfælde være nødvendigt at variere det fastsatte beløb for at tage højde for den specifikke vægt og dermed de faktiske konkurrencemæssige konsekvenser af den rolle, som hver enkelt virksomhed har spillet i overtrædelsen, navnlig når der er tale om betydelige størrelsesforskelle mellem virksomheder, der har begået en overtrædelse af samme art, og følgelig vedtage et generelt udgangspunkt efter de specifikke forhold i hver af virksomhederne (punkt 1 A, sjette afsnit).

81 I det foreliggende tilfælde var Kommissionen af den opfattelse, at bøden under hensyn til overtrædelsens grovhed som udgangspunkt skulle fastsættes til 4 mio. ECU for alle berørte virksomheder (betragtning 76 til beslutningen). I forbindelse med denne vurdering har Kommissionen taget hensyn til overtrædelsens karakter, som — idet den har til formål at opnå en ensartet forhøjelse

af et priselement for stort set alle producenterne af flade produkter af rustfrit stål — udgør en alvorlig overtrædelse af fællesskabsretten (betragtning 74 til beslutningen). Henset til de økonomiske og retlige omstændigheder, der er forbundet med aftalen, samt til overtrædelsens relative grovhed har Kommissionen dog ikke fundet, at dette gav anledning til meget store bøder. Ved vurderingen af, om der var betydelige forskelle mellem de virksomheder, der deltog i overtrædelsen, har Kommissionen antaget, at alle virksomhederne er store virksomheder, og at der derfor ingen grund var til at differentiere bødebeløbet efter overtrædelsens grovhed (betragtning 77 til beslutningen).

82 I modsætning til det af sagsøgeren anførte var Kommissionen ikke forpligtet til at vurdere overtrædelsens grovhed under hensyn til hver af de berørte selskabers omsætning, idet et sådant kriterium hverken er fastsat i EKSF-traktatens artikel 65, stk. 5, eller i retningslinjerne.

83 Det følger nemlig af EKSF-traktatens artikel 65, stk. 5, at Kommissionen kun skal tage de berørte virksomheders omsætning i betragtning med henblik på at overholde maksimumsgrænsen for det endelige bødebeløb, »der højst må være lig med det dobbelte af omsætningen for de [omhandlede] produkter, [...] dog således, at det [...] fastsatte maksimum [...] i tilfælde af bøder kan sættes op til 10% af de pågældende virksomheders årsomsætning«, hvilket der også henvises til i retningslinjernes punkt 5, litra a). Det er imidlertid ikke blevet hævdet og end mindre bevist, at den endelige bøde, som sagsøgeren er blevet pålagt, har overskredet den således fastsatte grænse.

84 Det er i denne forbindelse ikke relevant at påberåbe sig Kommissionens tidligere beslutningspraksis.

85 En sådan praksis — for så vidt som den er fast — kan for det første ikke i sig selv anvendes som en juridisk referenceramme for metoder til beregning af bøder,

eftersom denne beregning — for så vidt angår overtrædelser, der er omfattet af EKSF-traktatens artikel 65 — er fastsat i EKSF-traktatens artikel 65, stk. 5. For det andet kan Kommissionen — henset til det skøn, som den tillægges ved EKSF-traktatens artikel 65, stk. 5 — ikke kritiseres for at have indført en ny metode til beregning af bøder, for så vidt som disse ikke overskrider den maksimale grænse i EKSF-traktatens artikel 65, stk. 5.

86 Det bemærkes desuden, at ifølge fast retspraksis skal overtrædelsernes grovhed fastslås på grundlag af en lang række forhold, herunder bl.a. sagens særlige omstændigheder, dens sammenhæng og bødernes afskrækkende virkning, uden at der er opstillet en bindende eller udtømmende liste over de kriterier, som obligatorisk skal tages i betragtning (Domstolens kendelse af 25.3.1996, sag C-137/95 P, SPO m.fl. mod Kommissionen, Sml. I, s. 1611, præmis 54, Domstolens dom af 17.7.1997, sag C-219/95 P, Ferriere Nord mod Kommissionen, Sml. I, s. 4411, præmis 33, jf. også Rettens dom af 14.5.1998, sag T-295/94, Buchmann mod Kommissionen, Sml. II, s. 813, præmis 163). Således har Fællesskabets retsinstanser f.eks. fastslået, at en beregningsmetode, hvorefter Kommissionen først fastsætter det samlede bødebeløb, der skal pålægges, og derefter fordeler det samlede beløb mellem de berørte virksomheder i henhold til deres aktiviteter i den pågældende sektor, var lovlig (Domstolens dom af 8.11.1983, forenede sager 96/82-102/82, 104/82, 105/82, 108/82 og 110/82, IAZ m.fl. mod Kommissionen, Sml. s. 3369, præmis 48-53).

87 Sagsøgerens argument om, at de pålagte bøder ikke tager hensyn til de pågældende virksomheders betydning i relation til deres markedsandele, bør også forkastes.

88 Det bemærkes, at en virksomheds markedsandele er relevante ved vurderingen af, hvilken indflydelse virksomheden har haft på markedet, men det kan ikke være

afgørende ved vurderingen af, om en virksomhed tilhører en betydelig økonomisk enhed (jf. dommen i sagen Baustahlgewebe mod Kommissionen, præmis 139).

89 Ifølge fast retspraksis kan der ved vurderingen af en overtrædelses grovhed — afhængig af den pågældende sag — tages hensyn til antallet og værdien af de produkter, som overtrædelsen omfatter, samt virksomhedens størrelse og dens økonomiske betydning (dommen i sagen Musique Diffusion française m.fl. mod Kommissionen, præmis 120 og 121, Rettens dom af 14.7.1994, sag T-77/92, Parker Pen mod Kommissionen, Sml. II, s. 549, præmis 94, og dommen i sagen SCA Holding mod Kommissionen, præmis 176).

90 Kommissionen har derfor i det foreliggende tilfælde med rette navnlig taget udgangspunkt i de berørte virksomheders størrelse og økonomiske betydning, idet den, efter først at have anført, at de seks berørte virksomheder tegnede sig for mere end 80% af den europæiske produktion af flade produkter af rustfrit stål, fastslog, at disse virksomheder var store (betragtning 9 til beslutningen). I denne henseende kan sagsøgerens sammenligning mellem Acerinox' egen markedsandel på ca. 11% og Ugines, AST's og Avestas markedsandele på henholdsvis 18%, 15% og 14%, ikke afsløre en »betydelig forskel« mellem disse virksomheder i henhold til retningslinjernes punkt 1 A, sjette afsnit, der nødvendigvis kan begrunde en differentiering med hensyn til vurderingen af overtrædelsens grovhed.

91 Under disse omstændigheder kan den bøde, som sagsøgeren blev pålagt, ikke betragtes som uforholdsmæssig, idet udgangspunktet for beregning af bøden, der bestemmes efter overtrædelsens grovhed, er begrundet ud fra kriterierne i retningslinjerne, således som Kommissionen har anvendt dem med henblik på at fastlægge overtrædelsens art og genstand, dens indflydelse på markedet samt de berørte virksomheders størrelse.

92 Heraf følger, at anbringendet er ubegrundet og bør forkastes.

2. *Overtrædelsens varighed*

Parternes argumenter

93 Sagsøgeren har hævdet, at Kommissionen burde have nedsat bøden, idet overtrædelsen var sporadisk og af kort varighed, i stedet for at forhøje den med 1,6 mio. ECU med henvisning til påstanden om, at overtrædelsen var af længere varighed.

94 Kommissionen har heroverfor anført, at forhøjelsen tager hensyn til overtrædelsens varighed, der for sagsøgerens vedkommende, ligesom for størstedelen af de øvrige adressater for beslutningen, varede i fire år.

Rettens bemærkninger

95 Ved fastsættelse af bødernes størrelse bør der tages hensyn til overtrædelsernes varighed og alle de momenter, der indgår i vurderingen af overtrædelsernes grovhed (jf. dommen i sagen Musique Diffusion française m.fl. mod Kommissionen, præmis 129).

96 For så vidt angår overtrædelsens varighed sondres der i retningslinjerne mellem overtrædelser af kort varighed (almindeligvis under et år), for hvilke det beløb, der er fastsat for overtrædelsens grovhed, ikke skal forhøjes, og overtrædelser af mellemlang varighed (almindeligvis mellem et og fem år), for hvilke beløbet kan

forhøjes med op til 50%, og overtrædelser af lang varighed (almindeligvis over fem år), for hvilke beløbet kan forhøjes med 10% for hvert år (punkt 1 B, første, andet og tredje led).

97 Det bemærkes, at Kommissionen, som det fremgår ovenfor i præmis 64 og 65, med rette har vurderet, at overtrædelsen varede indtil vedtagelsen af beslutningen den 21. januar 1998, hvorfor sagsøgerens deltagelse i overtrædelsen blev fastsat til fire år.

98 Kommissionen har derfor med rette og i overensstemmelse med retningslinjerne fastsat forhøjelsen til 40% af det beløb, der blev fastsat for overtrædelsens grovhed, nemlig 10% pr. år, svarende til overtrædelsens faktiske varighed.

99 Heraf følger, at anbringendet bør forkastes.

3. *Formildende omstændigheder*

Parternes argumenter

100 Sagsøgeren har anført, at Kommissionen ikke har taget hensyn til flere formildende omstændigheder, som kunne begrunde en lavere bøde end den, der blev pålagt. Sagsøgeren har i denne forbindelse påberåbt sig den oligopolistiske struktur på markedet for flade produkter af rustfrit stål, markedets gennemsigtighed som følge af prisernes offentliggørelse i henhold til ordningen i EKSF-

traktatens artikel 60, at samme beregningsformel for legeringstillæg er blevet anvendt gennem 25 år, at størstedelen af kunderne kendte denne formel, og endelig den relativt begrænsede del, som legeringstillægget udgjorde af den samlede pris for flade produkter af rustfrit stål.

101 Efter Kommissionens opfattelse er anbringendet imidlertid hverken dokumenteret eller begrundet og bør afvises.

102 Kommissionen har under alle omstændigheder gjort gældende, at markedets oligopolistiske struktur ikke kan have nogen indflydelse på bøderne, og at de øvrige omstændigheder, som sagsøgeren har påberåbt sig, er blevet gennemgået og forkastet i betragtning 55, 56, 58, 59, 64, 65 og 66 til beslutningen, for så vidt som de ikke kunne rejse tvivl om, at der forelå en overtrædelse. Kommissionen har imidlertid taget de samme omstændigheder i betragtning i forbindelse med vurderingen af overtrædelsens grovhed, og navnlig i forbindelse med fastsættelsen af bødebeløbene, selv om Kommissionen ikke formelt har kvalificeret dem som formildende omstændigheder (jf. betragtning 74 og 75 til beslutningen).

Rettens bemærkninger

103 Det skal indledningsvis fastslås, at det foreliggende anbringende opfylder kravene i artikel 44 i Rettens procesreglement, hvorfor det skal antages til realitetsbehandling.

104 I denne sag har Kommissionens lovligt kunne antage, at ingen af de omstændigheder, som sagsøgeren har påberåbt sig, kunne begrunde en yderligere nedsættelse af den grundbøde, som Acerinox blev pålagt.

105 Det skal for det første fastslås, at den oligopolistiske struktur på markedet for flade produkter af rustfrit stål ikke er en formildende omstændighed i relation til bødefastsættelsen. Som Kommissionen har fastslået i betragtning 48 til beslutningen, bevirkede den omstændighed, at de virksomheder, der deltog i aftalen, tegnede sig for 90% af salget af disse produkter, netop, at konkurrencebegrænsningen på markedet som følge af den aftalte prisforhøjelse på rustfrit stål ved fælles fastsættelse af referenceværdier for legeringselementer fik særlig stor betydning.

106 Det bemærkes dernæst, at den i EKSF-traktatens artikel 60 omhandlede ordning ikke kan begrunde deltagelse i en aftale eller en samordnet praksis, der har til formål at koordinere legeringstillæggets størrelse.

107 Det bemærkes i denne forbindelse, at ifølge fast retspraksis har den obligatoriske offentliggørelse af prislister og salgsvilkår, som foreskrives i EKSF-traktatens artikel 60, stk. 2, til formål for det første så vidt muligt at hindre forbudt adfærd, for det andet at give køberne mulighed for at skaffe sig nøjagtige prisoplysninger og for at deltage i kontrollen med, at der ikke sker forskelsbehandling, og for det tredje at give virksomhederne adgang til præcise oplysninger om konkurrenternes priser, således at de får mulighed for at gennemføre en tilpasning (jf. Domstolens dom af 21.12.1954, sag 1/54, Frankrig mod Den Høje Myndighed, Sml. 1954-1964, s. 1, org.ref.: Rec. s. 7, på s. 24, og dom af 12.7.1979, sag 149/78, Rumi mod Kommissionen, Sml. s. 2523, præmis 10).

108 De priser, der fremgår af prislisterne, skal imidlertid fastsættes uafhængigt af den enkelte virksomhed og uden enhver, også stiltiende, aftale mellem dem. Navnlig bemærkes, at den omstændighed, at bestemmelserne i artikel 60 virker som en begrænsning af konkurrencen, ikke udelukker anvendelsen af forbuddet mod konkurrencebegrænsende aftaler i EKSF-traktatens artikel 65, stk. 1 (jf. dommen i sagen Frankrig mod Den Høje Myndighed, Rec. s. 31, og Rettens dom af 11.3.1999, sag T-141/94, Thyssen Stahl mod Kommissionen, Sml. II, s. 347, præmis 312).

109 Endvidere hjemler EKSF-traktatens artikel 60 ikke, at virksomhederne før offentliggørelsen af prislisterne tager kontakt med henblik på en gensidig underretning om deres fremtidige priser. I det omfang, hvori sådanne kontakter hindrer, at disse prislister fastsættes uafhængigt, kan de fordreje den normale konkurrence i nævnte traktats artikel 65, stk. 1's forstand (dommen i sagen Thyssen Stahl mod Kommissionen, præmis 313).

110 I denne sag er det ubestridt, at producenterne af rustfrit stål har opfyldt deres forpligtelse til at offentliggøre deres priser og salgsvilkår i henhold til EKSF-traktatens artikel 60, stk. 2, litra a), ved regelmæssigt at fremsende disse til Kommissionen, og at alle virksomhederne på dette grundlag har givet Kommissionen meddelelse om størrelsen af de legeringstillæg, de agtede at anvende fra den 1. februar 1994 (betragtning 37 til beslutningen).

111 Sagsøgerens tilpasning af referenceværdier bestemt til beregning af legeringstillægget i Fællesskabets medlemsstater beroede ikke på de offentliggjorte prislister, men på en tidligere samordnet praksis mellem producenterne, hvorved de blev enige om at vedtage identiske referenceværdier med henblik på en harmoniseret forhøjelse af legeringstillægget.

112 Sagsøgeren kan derfor ikke med føje påberåbe sig den gennemsigtighed på markedet, der er en følge af ordningen i EKSF-traktatens artikel 60, som en formildende omstændighed.

113 Hvad angår den omstændighed, at formlen for beregning af legeringstillægget har eksisteret i 25 år, bemærkes blot, at formålet med den omtvistede aftale ikke var anvendelsen af en identisk beregningsformel, med hensyn til hvilken det ikke er bevist, at den var resultatet af en faktisk samordning, men at sikre, at alle

virksomheder fra samme tidspunkt anvendte identiske referenceværdier i denne formel med henblik på at opnå en prisforhøjelse (betragtning 47 og 56 til beslutningen). At visse af virksomhedernes kunder kunne have haft kendskab til den anvendte beregningsformel er desuden irrelevant, så meget desto mere som det netop er på grund af klager fra visse kunder, at Kommissionen foretog en kontrolundersøgelse i medfør af EKSF-traktatens artikel 47.

114 Hvad angår den omstændighed, at aftalen kun vedrørte et enkelt element i den endelige pris for flade produkter af rustfrit stål, kan den heller ikke i det foreliggende tilfælde begrunde en yderligere nedsættelse af bøden.

115 Det bemærkes, at EKSF-traktatens artikel 65, stk. 1, bl.a. forbyder aftaler mellem virksomheder og samordnet praksis, som har til formål direkte eller indirekte at hindre, begrænse eller fordreje den normale konkurrence på det fælles marked, navnlig sådanne, som består i fastsættelse af priser. Ifølge retspraksis omfatter forbuddet mod aftaler, som direkte eller indirekte indeholder en prisfastsættelse, også aftaler om fastsættelse af en del af den endelige pris (jf. Rettens dom af 21.2.1995, sag T-29/92, SPO m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 289, præmis 146).

116 For så vidt det er fastslået, at den prisforhøjelse, som legeringstillægget resulterer i, kunne udgøre op til 25% af produkternes samlede pris (betragtning 48 til beslutningen), er aftalens konkurrencebegrænsende karakter ikke undervurderet.

117 Af disse grunde bør anbringendet forkastes.

4. *Sagsøgerens samarbejde under sagen*

a) Indledende bemærkninger

118 I betragtning 96 til beslutningen har Kommissionen anført, at alle de berørte virksomheder i forskellig grad kunne være omfattet af bestemmelserne under punkt D, »Væsentlig bødenedsættelse«, i samarbejdsmeddelelsen.

119 I denne henseende fastslår beslutningen for det første, at kun Usinor og Avesta har indrømmet overtrædelsen. Desuden fremsendte Avesta den 31. oktober 1996 dokumenter til Kommissionen, som viste, at der havde været kontakt mellem de berørte virksomheder, og Avesta var den eneste af virksomhederne, der bragte overtrædelsen til ophør inden vedtagelsen af beslutningen. Usinor var den første, der oplyste Kommissionen om det møde, der blev afholdt i Madrid (jf. betragtning 97 til beslutningen). Hvad derimod angår de andre virksomheder, bl.a. Acerinox, fastslår beslutningen, at deres erklæringer og svar på klagepunktsmeddelelsen ikke tilførte sagen nye oplysninger, men bestred, at der havde fundet en samordning sted (betragtning 99 og 100 til beslutningen).

120 Heraf udledte Kommissionen i beslutningen, at samarbejdet med Usinor og Avesta havde været betydeligt, men ikke desto mindre meget sent. For så vidt angår de andre virksomheder, bl.a. Acerinox, var samarbejdet efter Kommissionens opfattelse mere begrænset end samarbejdet med de førstnævnte virksomheder, idet de intet bevismateriale eller faktuelle oplysninger fremlagde, som Kommissionen ikke allerede havde kendskab til, og disse virksomheder indrømmede ikke at have begået en overtrædelse (betragtning 100 til beslutningen).

121 Kommissionen har i betragtning 101 til beslutningen konkluderet, at disse omstændigheder kunne begrunde en nedsættelse af bøden med 10% for alle virksomhederne med undtagelse af Avesta og Usinor, hvis bøder nedsattes med 40%.

122 Sagsøgeren har kritiseret Kommissionen for kun at have indrømmet Acerinox en nedsættelse på 10% af bøden, idet dette var sket ud fra en urigtig antagelse om, at dennes erklæringer og svar på klagepunktsmeddelelsen for det første ikke tilførte sagen nye oplysninger, og for det andet bestred, at der havde fundet en overtrædelse sted.

b) Undladelsen af at afgive nye oplysninger under den administrative procedure

Parternes argumenter

123 Sagsøgeren har anført, at Kommissionen har tilsidesat ligebehandlingsprincippet, da den vurderede, at Acerinox' erklæringer ikke tilførte sagen nye oplysninger, i og med at selskabet ikke fremlagde beviser eller faktiske oplysninger, som Kommissionen ikke allerede havde kendskab til.

124 Sagsøgeren har i sin erklæring til Kommissionen af 17. december 1996 som svar på det tilsendte spørgeskema anerkendt omstændighederne i sagen og navnlig afholdelsen af Madrid-mødet, på samme måde som Usinor. At sagsøgerens samarbejde med Kommissionen var mere begrænset end Avestas og Usinors skyldtes, at Acerinox havde mindre kendskab til, hvorledes den omhandlede aftale fungerede, hvilket uundgåeligt influerede på værdien og indholdet af

Acerinox' deltagelse i Kommissionens undersøgelse. Sagsøgeren er imidlertid af den opfattelse, at den ikke burde være straffet for ikke at have fremlagt beviser, som den ikke var i besiddelse af.

125 Kommissionen har anført, at sagsøgeren først den 17. december 1996 viste en vilje til at samarbejde, dvs. otte dage efter at Usinor oplyste Kommissionen om Madrid-mødet, uden at Acerinox i øvrigt indrømmede at have begået en overtrædelse og uden at fremlægge beviser, som Kommissionen ikke allerede havde kendskab til.

Rettens bemærkninger

126 Indledningsvis bemærkes, at Kommissionen i samarbejdsmeddelelsen har angivet betingelserne for, hvornår virksomheder, der samarbejder med Kommissionen i forbindelse med dennes undersøgelser af en kartelsag, kan fritages for bøder eller få nedsat den bøde, de ellers ville være blevet pålagt (jf. punkt A, stk. 3, i samarbejdsmeddelelsen).

127 Hvad angår anvendelsen af samarbejdsmeddelelsen er det ubestridt, at sagsøgerens sag ikke er omfattet af anvendelsesområdet for meddelelsens punkt B, som vedrører det tilfælde, at en virksomhed har gjort Kommissionen opmærksom på et hemmeligt kartel, før Kommissionen har gennemført en kontrolundersøgelse (tilfælde, som kan medføre en bødenedsættelse på mindst 75%), og heller ikke af anvendelsesområdet for nævnte meddelelses punkt C, som vedrører en virksomhed, der afslører et hemmeligt kartel, efter at Kommissionen har gennemført en kontrolundersøgelse, som imidlertid ikke har givet tilstrækkeligt grundlag for at indlede proceduren med henblik på vedtagelse af en beslutning (tilfælde, som kan medføre en bødenedsættelse på mellem 50% og 75%).

128 Da sagsøgeren hverken opfylder betingelserne i samarbejdsmeddelelsens punkt B eller C, skal sagsøgerens adfærd, således som det klart er anført i betragtning 93-96 til beslutningen, vurderes i henhold til punkt D i nævnte samarbejdsmeddelelse, der har overskriften »Væsentlig bødenedsættelse«.

129 Det fremgår af punkt D, stk. 1, at »[h]vis en virksomhed samarbejder, uden at alle betingelserne i [punkt] B eller C er opfyldt, indrømmes den en nedsættelse på mellem 10% og 50% af den bøde, som den ville være blevet pålagt, hvis den ikke havde samarbejdet«.

130 I punkt D, stk. 2, præciseres det:

»Dette kan navnlig være tilfældet, hvis:

— en virksomhed, inden udsendelsen af en klagepunktsmeddelelse, forsyner Kommissionen med oplysninger, dokumenter eller andet bevismateriale, som bidrager til at fastslå overtrædelsens eksistens

— en virksomhed, efter at have modtaget klagepunktsmeddelelsen, meddeler Kommissionen, at den ikke bestrider de faktiske omstændigheder, som Kommissionen bygger sine indvendinger på.«

131 I forbindelse med bedømmelsen af virksomhedernes samarbejde må Kommissionen ikke se bort fra ligebehandlingsprincippet, som er blandt fællesskabsrettens grundlæggende principper, og som efter fast retspraksis kun kan antages at

være tilsidesat, såfremt ensartede situationer behandles forskelligt, eller forskellige situationer behandles ens, medmindre en sådan behandling er objektivt begrundet (Rettens dom af 14.5.1998, sag T-311/94, BPB de Eendracht mod Kommissionen, Sml. II, s. 1129, præmis 309 og den deri nævnte retspraksis).

132 Det er i denne sag ubestridt, at sagsøgeren, inden fremsendelsen af klagepunktsmeddelelsen af 24. april 1997, havde forsynet Kommissionen med oplysninger, der kunne bidrage til at bekræfte eksistensen af den begåede overtrædelse, i overensstemmelse med samarbejdsmeddelelsens punkt D, stk. 2, første led.

133 Kommissionen har nemlig i betragtning 92 til beslutningen anført, at: »Kommissionen fik den 17. december 1996 (Acerinox, ALZ, Avesta, Krupp og Thyssen [KTN], [Usinor]) og den 10. januar 1997 (AST) tilsendt erklæringer fra disse virksomheder, hvori de anerkendte Kommissionens sagsfremstilling.« Som det fremgår af sagsakterne, bekræfter erklæringen fra Acerinox, at der fandt et møde sted i Madrid den 16. december 1993.

134 Kommissionen var imidlertid af den opfattelse, at sagsøgeren havde samarbejdet i mindre omfang end Avesta og Usinor, idet sagsøgerens erklæring ingen nye oplysninger frembragte. I den forbindelse blev det nemlig fastslået, at Usinor var den første, der oplyste Kommissionen om det møde, der blev afholdt i Madrid (betragtning 97 til beslutningen), og at de andre virksomheder, herunder sagsøgeren, ikke havde fremlagt bevismateriale eller faktuelle oplysninger, som Kommissionen ikke allerede havde kendskab til (betragtning 100 til beslutningen).

135 Der skal således tages stilling til, om Kommissionen ved at tage udgangspunkt i disse betragtninger har tilsidesat ligebehandlingsprincippet og dermed har anvendt punkt D, stk. 2, i samarbejdsmeddelelsen ukorrekt.

136 Det fremgår for det første af sagsakterne, hvilket er blevet bekræftet af Kommissionen under skriftvekslingen, at Usinor den 10. december 1996 oplyste Kommissionen om afholdelsen af Madrid-mødet som svar på et spørgeskema, som Usinor i forbindelse med en kontrolundersøgelse på selskabets hjemsted var blevet tilstillet af Kommissionen tjenestegrene.

137 Inden for rammerne af foranstaltninger med henblik på sagens tilrettelæggelse har Retten anmodet Kommissionen om at oplyse, om den havde stillet de samme spørgsmål, som den stillede til Usinor, til alle de virksomheder, som beslutningen var rettet til. Kommissionen bekræftede skriftligt, at alle virksomheder, som beslutningen var rettet til, havde modtaget det samme spørgeskema. Det blev bl.a. understreget, at Acerinox fik spørgsmålene forelagt under et møde med Kommissionens tjenestegrene den 10. december 1996.

138 Endvidere bemærkes, at det ikke på nogen måde er godtgjort, eller i øvrigt påstået, at Acerinox havde fået kendskab til indholdet af Usinors svar, som i sagens natur skulle forblive fortrolige, da det sendte sin erklæring til Kommissionen, hvori det anerkendte sagens omstændigheder og navnlig afholdelsen af Madrid-mødet.

139 Det følger heraf, at omfanget af sagsøgerens og Usinors samarbejde må betragtes som sammenlignelige, for så vidt som disse virksomheder, på samme trin af den administrative procedure og under lignende omstændigheder, forsynede Kommissionen med sammenlignelige oplysninger vedrørende de forhold, som de blev kritiseret for.

140 Herefter kan den omstændighed, at en af disse virksomheder var den første til at anerkende de forhold, som de blev kritiseret for, ved at besvare Kommissionens spørgsmål, ikke udgøre en saglig grund for at behandle virksomhederne forskelligt. Vurderingen af omfanget af virksomhedernes samarbejde må ikke

afhænge af rent tilfældige faktorer, såsom den rækkefølge, hvori Kommissionen har stillet virksomhederne spørgsmål.

141 Heraf følger, at Kommissionen, for så vidt som den har vurderet, at sagsøgeren ikke tilførte sagen nye oplysninger, har tilsidesat samarbejdsmeddelelsens punkt D, stk. 2, og ligebehandlingsprincippet.

142 Anbringendets første led bør derfor lægges til grund.

c) Anerkendelse af overtrædelsen

Parternes argumenter

143 Sagsøgeren har anført, at Acerinox burde have haft samme bødenedsættelse på 40%, som Avesta og Usinor fik på grund af deres anerkendelse af overtrædelsen. Ifølge sagsøgerens opfattelse kunne Kommissionen ikke kritisere Acerinox for ikke at have anerkendt sin deltagelse i aftalen, når sagsøgeren åbenbart ikke er beskyldt for at have indgået en aftale.

144 Kommissionen har heroverfor gjort gældende, at sagsøgerens situation ikke er sammenlignelig med Avestas og Usinors. I modsætning til disse to virksomheder, der har anerkendt, at der forelå en samordning (jf. betragtning 97 til beslutningen), har sagsøgeren hele tiden nægtet at have medvirket til overtrædelsen (jf. betragtning 87 og 100 til beslutningen).

Rettens bemærkninger

145 Da sagsøgeren har gjort gældende, at Acerinox' samarbejde under den administrative procedure burde have ført til samme bødenedsættelse på 40%, som Avesta og Usinor fik, skal der tages stilling til, om beslutningen er behæftet med en faktisk fejl eller et åbenbart urigtigt skøn på dette punkt.

146 I denne forbindelse bemærkes, at det fremgår af beslutningen, at »[k]un Usinor og Avesta har indrømmet, at der fandt en samordning sted« (betragtning 97 til beslutningen). For sagsøgerens vedkommende fastslår beslutningen, efter at have oplyst, at Acerinox kategorisk har benægtet enhver kommunikation mellem producenterne (betragtning 87 til beslutningen), at sagsøgeren i sit svar på klagepunktsmeddelelsen af 24. april 1997 »indrømmede, at der fandt en samordning sted, men nægtede selv at have deltaget« (betragtning 99 til beslutningen). Heraf drog Kommissionen bl.a. den konklusion, at sagsøgeren — som ikke indrømmede at have medvirket til overtrædelsen — havde samarbejdet i mere begrænset omfang end Usinor og Avesta, hvilket kun kunne begrunde en nedsættelse af bøden på 10% (betragtning 100 og 101 til beslutningen).

147 Det må fastslås, at selv om det er ubestridt, at sagsøgeren har anerkendt rigtigheden af de faktiske omstændigheder, som Kommissionen baserede sig på, hvilket medførte en nedsættelse på 10% af den pålagte bøde, fremgår det, i modsætning til hvad sagsøgeren har hævdet, ikke af sagen, at virksomheden udtrykkeligt har anerkendt at have deltaget i overtrædelsen.

148 Ifølge fast retspraksis er der nemlig kun grundlag for en sådan en nedsættelse af bøden, hvis den pågældende virksomheds adfærd har gjort det lettere for Kommissionen at konstatere og i givet fald bringe en overtrædelse til ophør

(dommen i sagen BPB de Eendracht mod Kommissionen, præmis 325, Rettens dom af 14.5.1998, sag T-338/94, Finnboard mod Kommissionen, Sml. II, s. 1617, præmis 363, stadfæstet ved appel ved Domstolens dom af 16.11.2000, sag C-298/98 P, Finnboard mod Kommissionen, Sml. I, s. 10157, og dommen i sagen Mayr-Melnhof mod Kommissionen, præmis 330). Dette er ikke tilfældet, eftersom virksomheden i sit svar på klagepunktsmeddelelsen nægter enhver deltagelse i overtrædelsen (jf. dommen i sagen BPB de Eendracht mod Kommissionen, præmis 326).

149 Kommissionen har således med rette fastslået, at sagsøgeren med sit svar ikke har udvist en adfærd, der kan begrunde en yderligere nedsættelse af bøden under hensyn til virksomhedens samarbejde under den administrative procedure.

150 Det andet led i det anbringende, som sagsøgeren har fremført, bør således forkastes.

151 Heraf følger, at første led af det anbringende, som sagsøgeren har fremført, kan tiltrædes.

152 Henset til ovenstående kan Retten derfor under udøvelse af sin fulde prøvelsesret fastslå, at sagsøgeren på grund af dennes samarbejde under den administrative procedure bør indrømmes en nedsættelse på 20% af den bøde, som blev fastsat ved beslutningen, inden der tages hensyn til dette samarbejde, for så vidt som denne virksomhed har oplyst Kommissionen om afholdelsen af Madrid-mødet under omstændigheder som Avesta og Usinor, men i modsætning til disse virksomheder har bestridt enhver deltagelse i overtrædelsen.

B — *Tilsidesættelse af ligebehandlingsprincippet*

Parternes argumenter

153 Sagsøgeren har anført, at selskabet er blevet udsat for forskelsbehandling i forhold til Outokumpu, der trods sin deltagelse i proceduren ikke er blandt adressaterne for beslutningen. Selv om Outokumpu ganske vist ikke deltog i Madrid-mødet, blev selskabet dog informeret om den aftale, der blev indgået på mødet, og vedtog følgelig formlen for legeringstillæg (betragtning 33 til beslutningen). At Outokumpu i forbindelse med Kommissionens kontrolundersøgelse den 17. oktober 1996 har afgivet »afgørende oplysninger« for at bevise, at der var indgået en aftale, kan højst begrunde en nedsættelse af den bøde, som Outokumpu skulle pålægges, med 50%-75%, i overensstemmelse med samarbejdsmeddelelsens punkt C, men ikke en fuldstændig fritagelse.

154 Kommissionen har understreget, at selv om Outokumpu ikke var omfattet af proceduren, skyldtes det ikke, at virksomheden havde samarbejdet, men at den ikke deltog i Madrid-mødet. Kommissionen har under alle omstændigheder anført, at anbringendet vedrørende behandlingen af Outokumpu er irrelevant i det foreliggende tilfælde under hensyn til retspraksis (dommen i sagen Ahlström Osakeyhtiö m.fl. mod Kommissionen, præmis 146).

Rettens bemærkninger

155 Efter fast retspraksis kan ligebehandlingsprincippet kun antages at være tilsidesat, såfremt ensartede situationer behandles forskelligt, eller forskellige situationer behandles ens, medmindre en sådan behandling er objektivt begrundet (jf. ovenfor, præmis 131).

156 Endvidere bemærkes, at ifølge retspraksis kan en virksomhed, når den har handlet i strid med de fællesskabsretlige konkurrenceregler, ikke undgå enhver sanktion med den begrundelse, at en anden erhvervsdrivende ikke er blevet pålagt nogen bøde, såfremt denne erhvervsdrivende overhovedet ikke er inddraget i sagen for Retten (jf. bl.a. dommen i sagen Ahlström Osakeyhtiö m.fl. mod Kommissionen, præmis 197).

157 Påstanden om, at Kommissionen med urette besluttede ikke at vedtage foranstaltninger i forhold til Outokumpu, er ikke relevant i den foreliggende tvist og bør forkastes.

Rettens udøvelse af sin fulde prøvelsesret

158 Det bemærkes, at Retten har tiltrådt første led af sagsøgerens anbringende vedrørende nedsættelse af bøden med henvisning til sagsøgerens samarbejde under den administrative procedure (jf. ovenfor, præmis 126-142). Af de allerede anførte grunde (jf. ovenfor, præmis 152) finder Retten, at sagsøgeren bør indrømmes en nedsættelse af bøden på 20%.

159 Det fremgår af beslutningen, at sagsøgerens grundbøde med henvisning til overtrædelsens grovhed og varighed er fastsat til 5,6 mio. ECU inden nedsættelsen med 10% som følge af sagsøgerens samarbejde under proceduren

(betragtning 101 til beslutningen), og dernæst nedsat med 30% på grund af formildende omstændigheder (betragtning 84 til beslutningen), dvs. et beløb 3 920 000 ECU.

160 Af de ovenfor anførte grunde bør sagsøgeren indrømmes en nedsættelse på 20% af beløbet på 3 920 000 ECU som følge af sagsøgerens samarbejde under den administrative procedure, hvilket svarer til en nedsættelse på 780 000 ECU. Den endelige bøde, der pålægges Acerinox, bør følgelig fastsættes til 3 136 000 ECU.

161 Henset til ovenstående og til, at Rådets forordning (EF) nr. 1103/97 af 17. juni 1997 om visse bestemmelser vedrørende indførelsen af euroen (EFT L 162, s. 1) træder i kraft den 1. januar 1999, bør disse bøders beløb fastsættes i euro.

Sagens omkostninger

162 I henhold til procesreglementets artikel 87, stk. 3, kan Retten fordele sagens omkostninger eller bestemme, at hver part skal bære sine egne omkostninger, hvis parterne henholdsvis taber eller vinder på et eller flere punkter. I denne sag finder Retten grundlag for at fastslå, at sagsøgeren bør bære sine egne omkostninger samt betale to tredjedele af de omkostninger, som Kommissionen har afholdt.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

RETTEN (Første Afdeling)

1) **Den bøde, der pålægges Compañía española para la fabricación de aceros inoxidables SA, fastsættes til 3 136 000 EUR.**

2) **I øvrigt frifindes Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber.**

3) **Compañía española para la fabricación de aceros inoxidables SA bærer sine egne omkostninger og betaler to tredjedele af de omkostninger, som Kommissionen har afholdt. Kommissionen bærer en tredjedel af sine egne omkostninger.**

Vesterdorf Vilaras Forwood

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 13. december 2001.

H. Jung B. Vesterdorf

Justitssekretær Præsident

Indhold

Sagens faktiske omstændigheder II-3865

Retsforhandlinger II-3871

Parternes påstande II-3871

Påstandene om annullation af beslutningen II-3872

1. Det første anbringende om, at sagsøgeren ikke har deltaget i overtrædelsen II-3872

Parternes argumenter II-3872

Rettens bemærkninger II-3875

2. Det andet anbringende om overtrædelsens sporadiske karakter II-3880

Parternes argumenter II-3880

Rettens bemærkninger II-3883

Påstandene om nedsættelse af bøden II-3886

A — Anbringenderne vedrørende urigtig beregning af bøden II-3886

1. Overtrædelsens grovhed II-3886

Parternes argumenter II-3886

Rettens bemærkninger II-3889

2. Overtrædelsens varighed II-3894

Parternes argumenter II-3894

Rettens bemærkninger II-3894

3. Formildende omstændigheder II-3895

Parternes argumenter II-3895

Rettens bemærkninger II-3896

4. Sagsøgerens samarbejde under sagen II-3900

a) Indledende bemærkninger II-3900

b) Undladelsen af at afgive nye oplysninger under den administrative procedure II-3901

Parternes argumenter II-3901

Rettens bemærkninger II-3902

c) Anerkendelse af overtrædelsen II-3906
Parternes argumenter II-3906
Rettens bemærkninger II-3907
B — Tilsidesættelse af ligebehandlingsprincippet II-3909
Parternes argumenter II-3909
Rettens bemærkninger II-3909
Rettens udøvelse af sin fulde prøvelsesret II-3910
Sagens omkostninger II-3911